

**Strategia
rozwoju społeczno-gospodarczego
obszarów wiejskich
w kontekście wzmocnienia ekonomicznego
bezpieczeństwa Ukrainy**

Prof. Wasyl Zalizko

Warszawa - 2017

❖ W tytule referatu znalazło się sformułowanie

«**Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego obszarów wiejskich**»

Nie znam jak w Polsce, a w Ukrainie dosyć często formułują się dobre strategie, których nie można ocenić.

❖ Pełnowartościowe istnienie i zrównoważony rozwój społeczno-ekonomiczny ukraińskich obszarów wiejskich wpływa na poziom ekonomicznego bezpieczeństwa kraju. Zależy on nie tylko od efektywności funkcjonowania rolniczo-przemysłowych przedsiębiorstw, ale przede wszystkim – od efektywnej strategicznej polityki państwa. Istniejące badania różnych aspektów rozwoju obszarów wiejskich powiązano logicznie w jeden kierunek naukowy, który szybko rozwija się w czołowych ośrodkach naukowych Ukrainy i Świata.

❖ Autor stawia **hipotezę**, że uniwersalnym wskaźnikiem efektywności strategii rozwoju **obszarów wiejskich** jest poziom ekonomicznego bezpieczeństwa tych obszarów.

Celem badania jest opracowanie teoretycznych, metodologicznych, organizacyjno-metodycznych i praktycznych zasad kształtowania i realizacji strategii społeczno-gospodarczego rozwoju obszarów wiejskich w kontekście umocnienia ekonomicznego bezpieczeństwa Ukrainy.

W pierwszym rozdziale "Teoretyczne podstawy rozwoju obszarów wiejskich w kontekście umocnienia ekonomicznego bezpieczeństwa narodowej gospodarki" przez analizę dorobku naukowego uczonych z czołowych naukowych ośrodków Ukrainy i Świata pokazano, że obszary wiejskie są kompleksowym poli-organizmem, który odgrywa ważną rolę w ekonomicznej, socjalno-demograficznej, administracyjnej i ekologicznej polityce kraju.

Ze względu na to, że **obszar wiejski** - to taka wiejska miejscowość (WM), na której albo znajduje się produkcja rolna, albo istnieją społeczno-kulturowe organizacje, albo jednostki administracyjne (przy czym pod WM będą rozumiał ziemię, wody, lasy i inne bogactwa naturalne, co jest skupione wokół terenów zaludnionych), odnowiono i usystematyzowano zestaw zasad, na których powinien bazować rozwój obszarów wiejskich w kontekście umocnienia ekonomicznego bezpieczeństwa Ukrainy.

Ze względu na zaproponowane pogrupowanie zasad, uzasadniono teoretyczne podstawy rozwoju obszarów wiejskich na podstawie **rozszerzenia koncepcji zrównoważonego rozwoju** przez dopełnienie istniejącej bazy danych (ekonomicznych, socjalnych i ekologicznych) oraz **bazy etniczno-kulturalnej**, która odpowiada za zachowanie tradycji, duchowości i kultury narodu, ponieważ właśnie te składowe formalnego instytucjonalnego zabezpieczenia rozwoju obszarów wiejskich na najniższym poziomie akumulują skłonność wiejskiej ludności do ekologicznej rolniczej produkcji, która istotnie wpływa na gospodarkę Ukrainy. Przy czym istniejąca struktura narodowej gospodarki pozwala wyznaczyć ekonomiczny potencjał obszarów wiejskich Ukrainy jako integralną sumę agrarnego, przemysłowego, turystycznego, naukowo-informacyjnego, inwestycyjnego, innowacyjnego i innych subpotencjałów danego obszaru.

Uwzględniając strukturę ekonomicznego bezpieczeństwa Ukrainy (fig. 1), wyznaczmy **ekonomiczne bezpieczeństwo obszarów wiejskich** jak zbiór warunków (materialnych i niematerialnych) przy których możliwe jest zaspokojenie potrzeb wiejskiej i miejskiej ludności, przy czym ekonomiczny system obszarów wiejskich jest samoefektywny, konkurencyjny i zdolny efektywnie przeciwstawiać się możliwym wewnętrznym i zewnętrznym zagrożeniom dla umocnienia narodowej gospodarki.

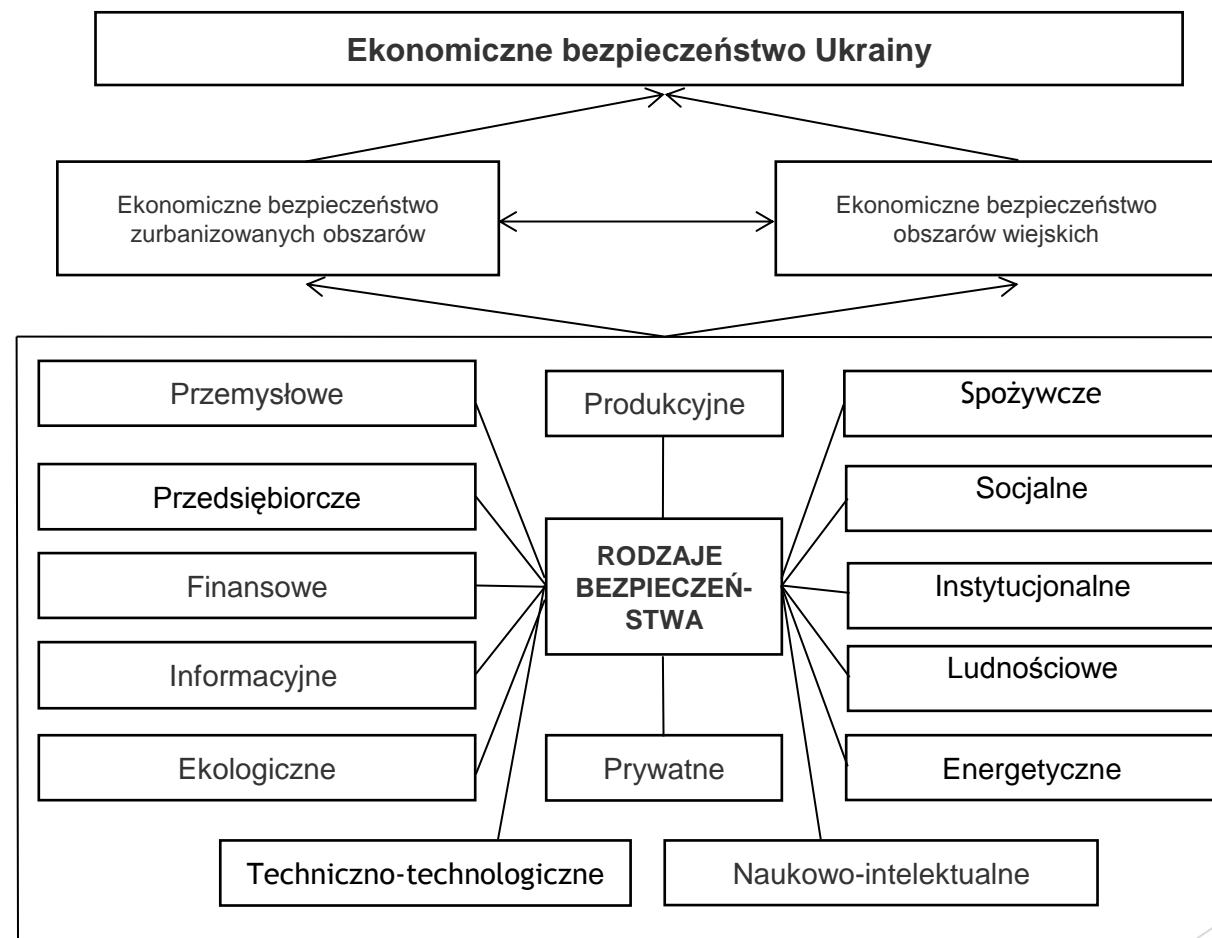

Fig. 1. Struktura ekonomicznego bezpieczeństwa Ukrainy

W drugim rozdziale "Metodologiczne zasady kształtowania strategii społeczno-gospodarczego rozwoju obszarów wiejskich" określono bazowy system aksjomatów do badania właściwości kształtowania strategii rozwoju obszarów wiejskich (u podstaw której znalazły się dwa postulaty: interesy wiejskiej ludności Ukrainy oraz środowiskowe i ekonomiczne bezpieczeństwo obszarów, na których jest produkcja rolna), co pozwoliło **wydzielić ogólne etapy strategicznej analizy rozwoju obszarów wiejskich** w kontekście umocnienia ekonomicznego bezpieczeństwa narodowej gospodarki, a mianowicie:

- 1) uściślenie naukowego aparatu;
- 2) systemowa analiza ekonomicznego, socjalnego i ekologicznego stanu obszarów wiejskich;
- 3) ocena istniejących zagrożeń gospodarki obszarów wiejskich;
- 4) kształtowania propozycji, które będą zabezpieczały strategiczne przewagi i sprzyjały społeczno-ekonomicznemu rozwojowi obszarów wiejskich Ukrainy.

W zakresie stworzenia i realizacji własnych strategii rozwoju wiejskich terytoriów zbudowano uniwersalny algorytm / schemat kształtowania strategii społeczno-gospodarczego rozwoju obszarów wiejskich Ukrainy (na poziomie wsi, wiejskiej rady, rejonu, obwodu), którą przedstawiono w postaci schematu (fig. 2), co automatycznie uwzględnia zasady kształtowania narodowej strategii rozwoju kraju.

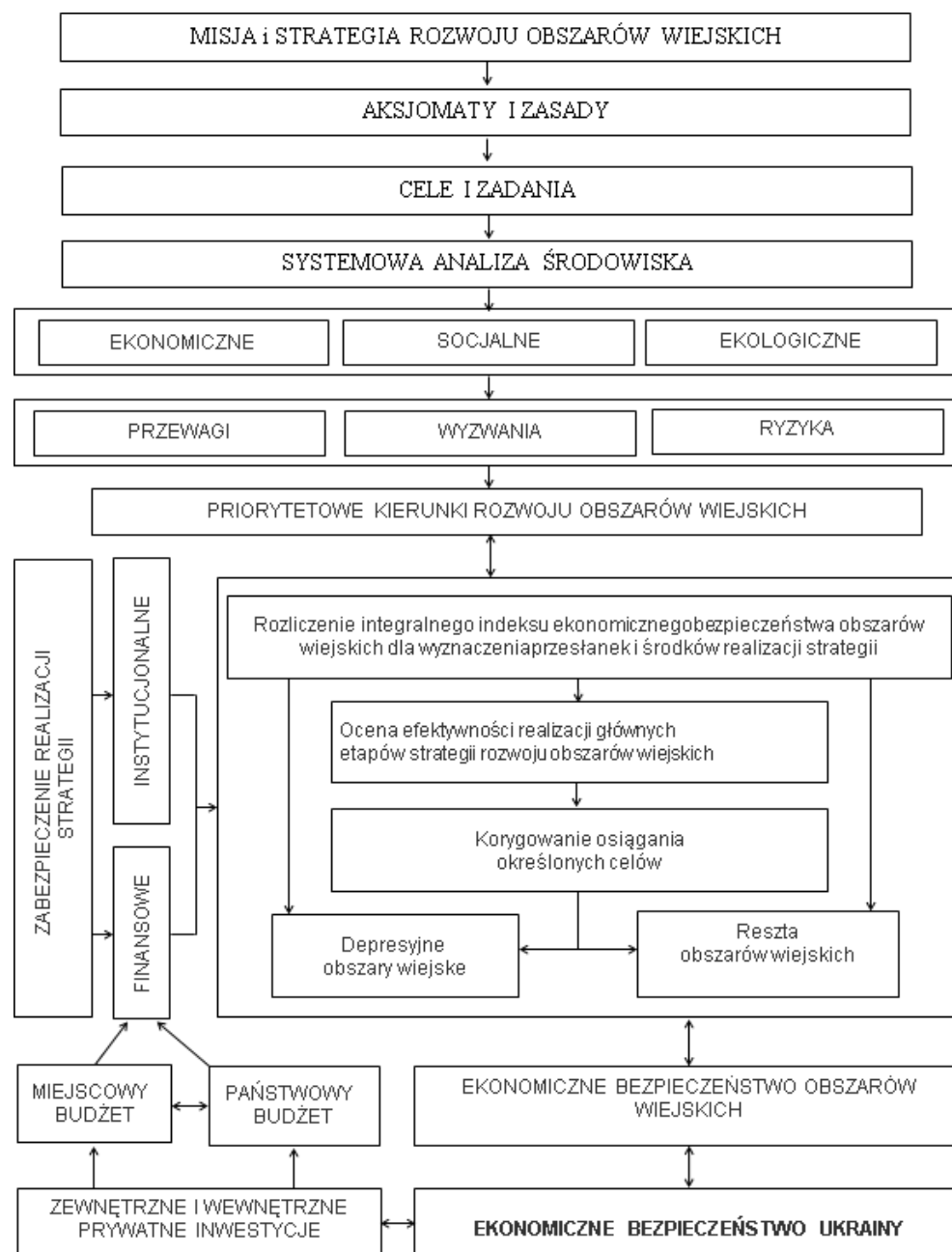

Fig. 2. Algorytmizowany schemat kształtowania strategii rozwoju obszarów wiejskich w kontekście umocnienia ekonomicznego bezpieczeństwa Ukrainy

Jako kluczowy wskaźnik efektywności realizacji głównych etapów strategii rozwoju obszarów wiejskich proponuje się wybrać integralny indeks ekonomicznego bezpieczeństwa obszarów wiejskich, którego **metodyka wyznaczenia bazuje się na użyciu analizy czynnikowej** (7 sub-indexów, które łączą 61 wskaźników ze sfery ekonomiki, zdrowia, ekologii, edukacji i tym podobne).

Analiza współczesnych dokumentów strategicznych, które wyznaczają rozwój krajów-liderów, ujawniła tendencję **odchodzenia od dalszego wsparcia urbanistycznych procesów**. Na przykład, współczesna długoterminowa strategia rozwoju Polski na najbliższe 20 lat przewiduje aktywny rozwój potencjału wszystkich regionów.

W trzecim rozdziale "Ocena głównych czynników rozwoju obszarów wiejskich Ukrainy" przeprowadzono systemowe ocenianie głównych ekonomicznych, socjalnych i ekologicznych czynników, które istotnie wpływają na rozwój obszarów wiejskich w kontekście umocnienia ekonomicznego bezpieczeństwa Ukrainy.

W tabeli I usystematyzowano główne zagrożenia rozwoju obszarów wiejskich i ekonomicznego bezpieczeństwu Ukrainy (w związku z ograniczonością informacji i baz danych do listy nie weszły czynniki, które charakteryzują infrastrukturę drogową i transport na obszarach wiejskich, w szczególności stan i intensywność użycia wiejskich dróg, autobusowe połączenia i tym podobne).

Kompleksowa analiza rozwoju gospodarki rolnej jak głównego elementu gospodarki obszarów wiejskich pozwoliła ustalić obecność znacznych produkcyjnych dysproporcji i negatywnych tendencji w zakresie monoprodukcji.

Tabela 1. Porównawcza charakterystyka czynników rozwoju obszarów wiejskich w kontekście identyfikacji głównych zagrożeń ekonomicznego bezpieczeństwa Ukrainy					
Czyn-niki	Kierunki	Wskaźniki	1990/1991 rr.	2013/2014 rr.	Zagrożenie
Ekonomiczne	Hodowla roślin	Produkcja cukrowych buraków	44,0 mln t	5,6 mln t	Strata spożywczej niezależności
		Produkcja warzyw	4,2 mln t	0,8 mln t	
		Produkcja lnu, tytoniu i chmielu	125,7 tys. t	1,7 tys. t	
	Hodowla zwierząt	Ilość krów	8,4 mln głów	2,5 mln głów	Spadek pogłowia
		Ilość owiec i kóz	8,4 mln głów	1,7 mln głów	
		Ilość świń	19,4 mln głów	7,9 mln głów	
		Produkcja mięsa	4,4 mln t	2,4 mln t	
		Produkcja mleka	24,5 mln t	11,5 mln t	Znaczące zmniejszenie produkcji strategicznych ważnych artykułów żywnościowych
	Materialnie-ekonomiczny dobrobyt	Indeks produkcji globalnej gospodarki rolnej	1,00	0,89	Regres gospodarki rolnej
		Średni dochód od produkcji wiejski-gospodarczej produkcji na jedną wiejską radę (Gmina)	3,4 mln USA	1,4 mln USA	Zmniejszenie PKB kraju
Nawał pracy w, leśnej i rybnej gospodarce rolnej		5 mln jaźni	3,5 mln jaźni	Nieobecność miejsc zatrudnienia wiejskiej ludności	
Stosunek pieniężnych dochodów wiejskich gospodarstw domowych do miejskich		90%	80%	Dysproporcja dochodów wiejskiej i miejskiej ludności	
Socjalne	Sytuacja demograficzna	Liczebność wiejskiej ludności	16,9 mln jaźni	14,0 mln jaźni	Słabe bezpieczeństwo demograficzne znacznej części terytorium kraju
		Współczynnik żywotności	0,79	0,69	
	Urządzenie	Usługi bytowe	1,5 tys. jed.	0,16 tys. jed.	Zniszczenie materialnej bazy socjalnej infrastruktury
Przedszkola		12,6 tys. jed.	9,8 tys. jed.		
Prychodnie lekarski		1,6 tys. jed.	0,2 tys. jed.		
Ekologiczne	Powietrzny basen	Urządzenia dla oczyszczania powietrza	825 tys. m ³ /godzinę	80 tys. m ³ /godzinę	Zabrudzenie środowiska naturalnego
	Wodne zasoby	Oczyszczania wody	404 tys. m ³ /dobę	90 tys. m ³ /dobę	
	Rolne zasoby	Odnowiono ziemi	19,2 tys. hektar	0,6 tys. hektar	
Wniesiono organicznego nawozu		8,6 t/ hektar	0,5 t/ hektar	Wyczerpanie użytki rolne	

W czwartym rozdziale "Organizacyjne aspekty strategicznego kierowania rozwojem obszarów wiejskich Ukrainy" rozwinięto **"teorię wspólnego"**, zaproponowaną przez W. Lloyda, E. Ostrom, G. Chardin i innych wybitnych naukowców (która polega na badaniu skutków korzystania ze wspólnych bogactw naturalnych).

Rozpatrywano integralny indeks ekonomicznego bezpieczeństwa obszarów wiejskich jako główny wskaźnik, który będzie wyznaczał poziom państwowego wsparcia rozwoju obszarów wiejskich (a także będzie charakteryzował efektywność odpowiedniej strategii). Celowość tego potwierdza systematyka istniejących wskaźników, które charakteryzują społeczno-ekonomiczny i ekologiczny rozwój obszarów wiejskich i wchodzi do zestawu sub-indexów, które wyznaczają poziom ekonomicznego bezpieczeństwa danych terytoriów Ukrainy.

Obliczono integralny indeks ekonomicznego bezpieczeństwa obszarów wiejskich przez uogólnianie metodologii integralnego oceniania i użycia systemu sub-indexu, który zawiera siedem grup wskaźników (tabela 2).

1. Wszystkie znaczenia statystycznych wskaźników, które wykorzystano w badaniu dynamicznych szeregów integralnych indeksów (ekonomicznego bezpieczeństwa i społeczno-gospodarczego rozwoju obszarów wiejskich) znormalizowano za pomocą takiej formuły

$$z_i = \begin{cases} \frac{x_i}{x_{i,\max}}, & \text{jesli } x_i - \text{stymulator, } i \in N, x_{i,\max} \neq 0; \\ \frac{x_{i,\min}}{x_i}, & \text{jesli } x_i - \text{destymulator, } i \in N, x_i \neq 0; \end{cases}$$

Tabela 2. System wskaźników dla praktycznego wyznaczenia poziomu ekonomicznego bezpieczeństwa obszarów wiejskich Ukrainy

1. Organizacja lecznictwa wiejskiej ludności I_{ES}	
Zabezpieczenie leczniczymi zakładami	Zabezpieczenie poliklinicznymi punktami
Część wprowadzonych do eksploatacji leczniczych i ambulatoryjnych poliklinicznych zakładów	
Część ludności, która długo żyje	
Ocena stanu zdrowia CH jak rła albo niezadowolający	
Część zmarłych od chorób, spowodowanych przez użytek alkoholu, w wieku 15-59 lat	
Część chorých z po raz pierwszy ustalonymi Diagnostą aktywnej gruźlicy	
Średnie obciążenie na jedną wiejską aptekę	
2. Bezpieczeństwo demograficzne I_{DE}	
Część obecnego ludności co do wskaźnika liczebności w 1990 r.	Średnia oczekiwana trwałość życia przy urodzeniu
Współczynnik ożenków	
Ogólny (sumaryczny) współczynnik współczynnikowi na 1 kobietę	
Netto- współczynnik odwrócenie ludność na 1 kobietę	
Współczynnik depopulacji	
Ogólne demograficzne obciążenie na ludność wiekiem 15-64 lata	
Średniowa wiek ludność	
3. Stan dobrobytu I_{EE}	
Udział WSI (Jednorodny body) wyposażona podłoga kuchnia elektryczna lub centralny	Doprowadzenie gazu
Obudowa budynków (Fundusz przez rok)	Obdetek ludności wiejskiej, które mieszka w gminach, nie mające wodom
Obdetek ludności wiejskiej, które mieszka w gminach, nie mające wodom	Obdetek ludności wiejskiej, które mieszka w gminach, nie mające wodom
Część ludności wiejskiej, które mieszka w gminach, nie mające wodom	Część ludności wiejskiej, które mieszka w gminach, nie mające wodom
Część ludności wiejskiej, które mieszka w gminach, nie mające wodom	Część WSI, w których nieobecne subiekty gospodarczej działalności
Część WSI, w których nie ma spóźnionego transportu	Część WSI, w których mieszkańcy nie przekracza 50 osób
Udział waga przyjeżdżających do eksploatacji klubowych misie. we WSI	
4. Środowisko edukacyjne I_{EO}	
Część objęte przedszkolnymi zakładami edukacyjnymi dzieci wiekiem 3-5 lat	Część budowl szkół, które potrzebują kapitalnego remontu
Część budowl szkół, które potrzebują kapitalnego remontu	Objęcia ogólną średnią edukacją dzieci szkolnego wieku (6-18 lat)
Część jaźni z wyższą edukacją wiekiem 25-60 lat	Średnia trwałość nauzanie jaźni wiekiem 25 lat i starszy
5. Ogólny materialnie-ekonomiczny dobrobyt I_{ME}	
Normatywna pieniężna cena ziemi oszej	Produkcja Rolnictwa na jedną osobę
Ilość minimalnych spożywczych koszyków, co można nabyć za średni dochód u	Prozom ubictwa
Część zaradkowych u wsi (18-65 lat)	Część emerydów, obywateli samotnych nie zdobyli do pracy i inwalidów, które potrzebują socjalnego obolaga
Integralny indeks efektywności Rolnictwa	Prozom inwestycji w wsi
Prozom szarej strefy Rolnictwa	Prozom szarej strefy zaradkowych w wsi
Prozom szarej strefy plus zaradkowych	
6. Stan wiejskich gospodarstw domowych I_{EGD}	
Część gospodarstw ludności (GL) w ogólną produkcję Rolnictwa	Część GL, które nie utrzymują bydła i ptaków
Obecność bydła w GL	Obecność gospodarstw zabudowań i pomieszczeni dla przechowywania narzędzi
Obecność technicy w GL	Część GL, które mają zły jakości grunty rolny
Część GL, które nie wykorzystują organizmny nawoz	Część GL, które nie wykorzystują płodozrotian
7. Bezpieczeństwo ekologiczne I_{EE}	
Część potęg dla oczyszczania wody co do 1990 r.	Część wykorzystanej wody na zraszanie co do 1990 r.
Część regeneracja ziemi co do 1990 r.	Współczynnik odwołanie lasów co do 1990 r.
Ilość WSI, że nieuszkodzone zwałowiska przemysłowych na bytowych odpadów	Część szkodliwych substancji, które utradny do rolnych zasobów, co do 1995 r.
Część zrzucanych ściekowych wód co do 1995 r.	Część szkodliwych substancji, że dostały do atmosfery, co do 1990 r.
Ilość WSI, że mają zamierzszone powierzchniowe zbiorniki wodne	

2. Znajdujemy wektor-matrycę dyspersji D_i i matrycę absolutnych wielkości czynników obciążeń A_i (z użyciem skręta osi i normalizacji, co ustala bardziej proste korelacje między odpowiednimi zmiennymi i czynnikami) oddzielnie dla każdej z siedmiu grup wskaźników tabeli 2. ¶

Dla tego wyznaczmy matrycy A_i i D_i za pomocą takich formuł: ¶

$$A_i = \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1j} \\ a_{21} & a_{21} & \dots & a_{2j} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ a_{j1} & a_{j2} & \dots & a_{jj} \end{pmatrix}, \dots D_i = \begin{pmatrix} d_1 \\ d_2 \\ \dots \\ d_j \end{pmatrix} \quad i = 1, 2, \dots, 7; \quad j = 2, 3, \dots, 11, \quad ¶$$

gdzie a_{jj} – absolutne znaczenia elementów matrycy po normalizacji; d_j – znaczenie dyspersji. ¶

3. Dla znajdowania wagi każdego czynnika odpowiedniej grupy obliczymy ¶

$$A_i \times D_i = \begin{pmatrix} d_1 a_{11} + d_2 a_{12} + \dots + d_j a_{1j} \\ d_1 a_{21} + d_2 a_{22} + \dots + d_j a_{2j} \\ \dots \\ d_1 a_{j1} + d_2 a_{j2} + \dots + d_j a_{jj} \end{pmatrix} =: \begin{pmatrix} \alpha_1 \\ \alpha_2 \\ \dots \\ \alpha_j \end{pmatrix}. \quad ¶$$

¶

Teraz tworzymy macierz wag dla każdego czynnika wskaźników (tabela 2):

$$Y_i^{(1)} := kY_i, \quad k = \left(\sum_j \alpha_j \right)^{-1}.$$

To pozwala wyznaczyć skalary znaczenia integralnego indeksu ekonomicznego bezpieczeństwa obszarów wiejskich i odpowiednich subindeksów I_{E3} , I_{DE} , I_{EE} , I_{EO} , I_{MD} , I_{BCD} , I_{EB} w formie:

$$I = \prod_{j=1}^n z_j^{\alpha_j}, \quad \sum_j \alpha_j = 1, \quad \alpha_j > 0, \quad n = 6, 7, \dots, 11.$$

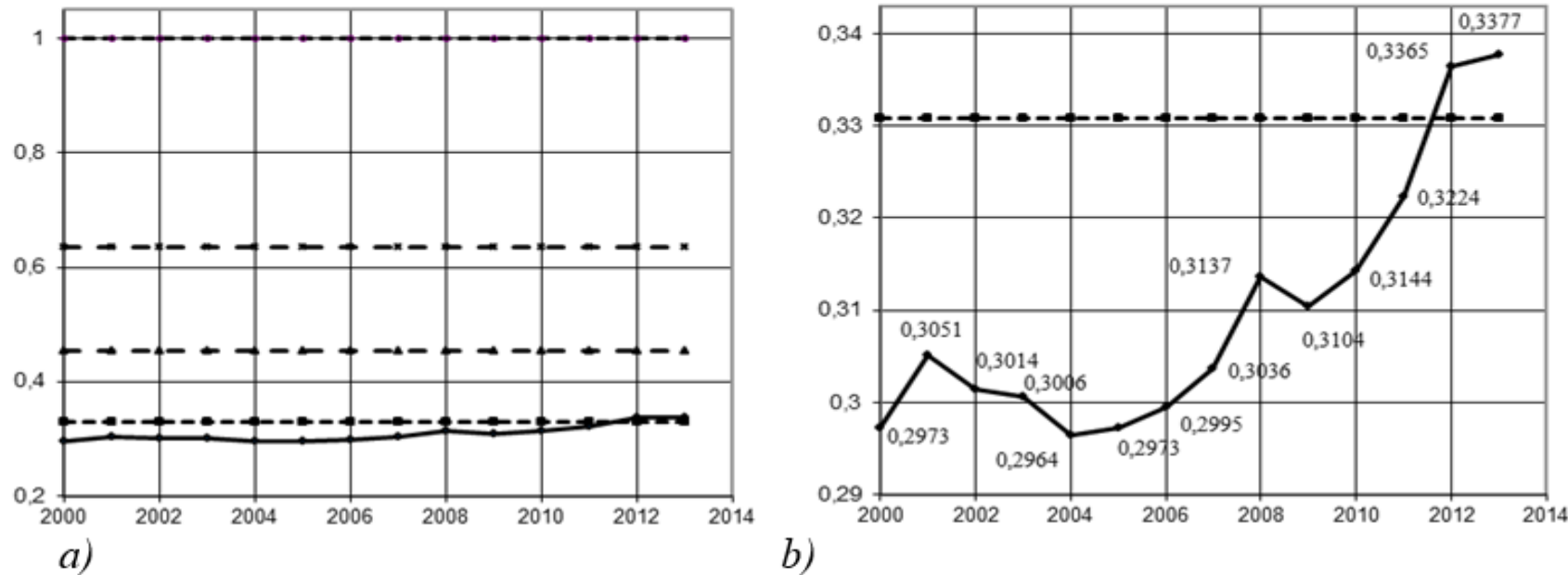
Przeprowadzamy w integralnej formie dwa etapy: w pierwszym - dla poszczególnych grup wskaźników, w drugim - na poziomie integralnych indeksów grup. Wykorzystując współczesne matematyczne metody w gospodarce (metoda głównych składowych dla wyznaczenia właściwych współczynników, dla uzasadnienia progów znaczeń i tym podobne), multiformę zapisu integralnego indeksu ekonomicznego bezpieczeństwa obszarów wiejskich i głównych jego składowych ostateczne znaczenia odpowiednich dynamicznych szeregów przedstawimy w postaci tabeli 3 i rys. 4 (techniczne obliczenia dokonano za pomocą takich programowych, jak STATISTICA 10 i Microsoft Excel 2010).

Tabela 3. Znaczenie integralnego indeksu ekonomicznego bezpieczeństwa obszarów wiejskich i jego składowych¶

Rok-/Indeks	I	I_{E3}	I_{DB}	I_{BB}	I_{BO}	I_{MD}	I_{EB}	I_{BCD}
2000	0,2973	0,2764	0,3444	0,2800	0,3642	0,2668	0,2161	0,3761
2001	0,3051	0,2678	0,3355	0,2756	0,4198	0,2813	0,2203	0,3838
2002	0,3014	0,2489	0,3339	0,2720	0,4449	0,2836	0,2036	0,3911
2003	0,3006	0,2330	0,3279	0,2706	0,4581	0,2933	0,1956	0,4105
2004	0,2964	0,2166	0,3200	0,2677	0,4736	0,2977	0,1967	0,3924
2005	0,2973	0,1974	0,3147	0,2613	0,4859	0,3117	0,1909	0,4402
2006	0,2995	0,1969	0,3204	0,2681	0,4906	0,3147	0,2017	0,4159
2007	0,3036	0,1920	0,3258	0,2738	0,5007	0,3314	0,1971	0,4304
2008	0,3137	0,1920	0,3289	0,2779	0,5096	0,3369	0,2285	0,4435
2009	0,3104	0,2017	0,3362	0,2746	0,5228	0,3133	0,2151	0,4318
2010	0,3144	0,2284	0,3365	0,2696	0,5328	0,3126	0,2077	0,4212
2011	0,3224	0,2310	0,3433	0,2984	0,5460	0,3284	0,2168	0,3930
2012	0,3365	0,2392	0,3452	0,2804	0,5599	0,3514	0,2345	0,4508
2013	0,3377	0,2135	0,3414	0,2981	0,5823	0,3582	0,2324	0,4764

Źródło: opracowano przez autora na podstawie statystycznych danych GUS Ukrainy, Instytutu demografii i socjalnych badań imienia M. Ptuchy i Instytutu strategicznych badań. ¶

Zauważmy, że dla spełnienia regulującego wpływu podczas realizacji głównych etapów strategii rozwoju wiejskich terytoriów ważnymi danymi są właściwe współczynniki składowych odpowiedniego integralnego indeksu, cocharakteryzuje stopień wpływu tych składowych.

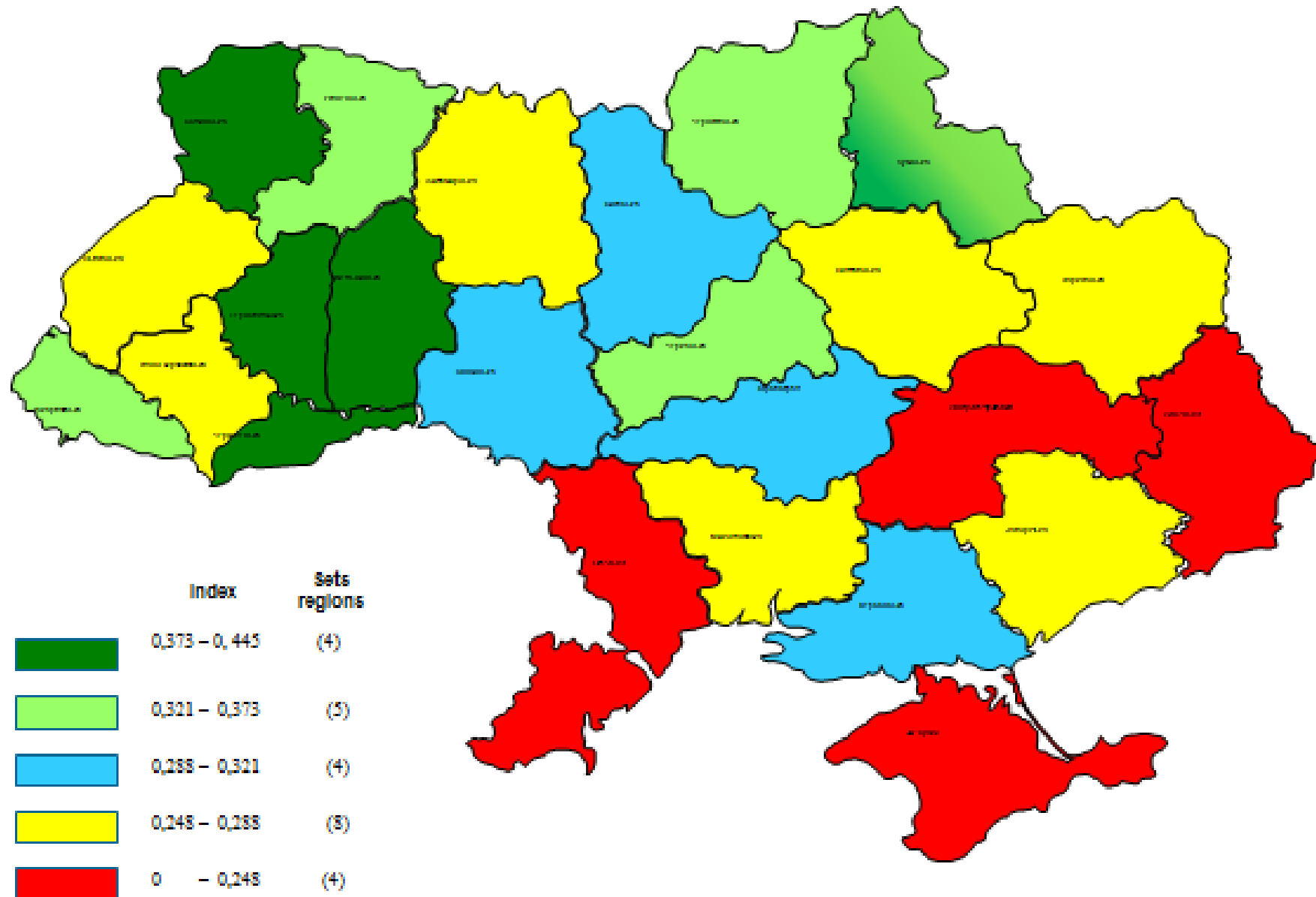
Rys. 4. Dynamika integralnego indeksu ekonomicznego bezpieczeństwa obszarów wiejskich

a) współzależność znaczeń integralnego indeksu ekonomicznego bezpieczeństwa obszarów wiejskich i jej ostatecznych znaczeń; b) detalizowanie obrazu

Tabela 4. Systematyzacja właściwych współczynników i ostatecznych znaczeń integralnego indeksu ekonomicznego bezpieczeństwa obszarów wiejskich i jego składowych

Składowe	Wagi współczynniki	Dolny próg	Dolne optymalne znaczenie	Górne optymalne znaczenie	Górny próg
I_{DB}	0,1118	0,3181	0,5000	0,7000	1,0000
I_{BB}	0,1298	0,2965	0,4008	0,5617	1,0000
I_{EB}	0,1362	0,2185	0,3236	0,5103	1,0000
I_{BCD}	0,1395	0,3024	0,4995	0,7133	1,0000
I_{BO}	0,1554	0,3125	0,4497	0,6499	1,0000
I_{MD}	0,1611	0,3088	0,4081	0,5811	1,0000
I_{B3}	0,1662	0,2266	0,3030	0,4487	1,0000
I	1,0000	0,3308	0,4535	0,6347	1,0000

Rys. 5. Mapa podziału obwodów Ukrainy wg poziomu ekonomicznego bezpieczeństwa obszarów wiejskich

Priorytetowe zadania strategii społeczno-gospodarczego rozwoju obszarów wiejskich Ukrainy usystematyzowano w następujące bloki:

I. Ekonomiczny blok:

maksymalna dywersyfikacja gospodarki obszarów wiejskich, co będzie sprzyjało uzgodnieniu głównych kierunków rozwoju rolniczej i nierolniczej produkcji (racjonalizacja struktury, optymalizacja tempa i tym podobne) z zasadami zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, ustaleniu zrównoważonego socjalnego obciążenia i odpowiedzialności rolniczych przedsiębiorstw za rozwój obszarów wiejskich, na których funkcjonują; stworzenie przesłanek (w szczególności, z użyciem instrumentów podatkowej i finansowej polityki) dla kształtowania na wiejskich terytoriach "białej" gospodarki na podstawie współczesnych technologii informacyjnych i efektywnej realizacji agrarnego, przyrodniczego potencjału i t. p.; dyferencjacja warunków i mechanizmów wsparcia rolniczych producentów zależnie od ich rodzaju, typu, rozmiarów, formy własności i gospodarowania na korzyść rolniczych spółdzielni produkcyjnych i usługowych albo innych organizacji, których właścicielami (członkami) są miejscowi chłopci.

II. Socjalny blok:

rozwój wiejskiego potencjału ludzkiego przez stymulację do stworzenia przy pomocy państwa i biznesu dostatecznej liczby różnych typów miejsc pracy w wiejskiej miejscowości dla wysoko wykwalifikowanych współpracowników w kontekście konkurencyjnych przewag; stworzenie przejrzystego schematu monitoringu sposobności wiejskich, rejonowych i obwodowych rad do produkowania i realizacji środków strategii rozwoju wiejskich terytoriów w części racjonalnego podziału kosztów, skierowanych na stymulacji rozwoju zaznaczonych terytoriów, w celu zapobiegania korupcyjnym przejawom; pełna albo częściowa modernizacja socjalnej, transportowej, komunalnej i innych rodzajów infrastruktury wiejskich terytoriów z obowiązkowym opracowaniem kompleksu środków do rozstrzygnięcia potrzeb wiejskiej ludności (zwłaszcza grup problemowych - inwalidów, emerytów, jaźn w starszym wieku i tym podobne), w szczególności, przez kredyt ulgowy (albo pomoc ukierunkowana) dla zaopatrzenia w wiejski zaludniony punktów czystą wodę, organizacji dostępu do potężnych sieci elektroenergetycznych i szybkiego Internetu, że pozwoli nie tylko zwiększyć poziom urzędzenia i komunalnej obsługi wiejskiej ludności, ale i uprości dostęp do systemu prawnego, kadrowego i informacyjnego wsparcia; pomoc społecznemu uświadomieniu doniosłości wiejskich terytoriów i wiejskiej ludności w trakcie zachowania kulturalnie-etnicznej spuścizny.

III. Administracyjny blok:

Zaplanowanie Środków (w szczególności udoskonalenie relacji budżetowych) i kształtowanie instytucjonalnych przesłanek uświadomienia wiejską ludności w zakresie przewag i ryzyk od dekoncentracji i decentralizacji państwowych uprawnień w zakresie kierowania rozwojem obszarów wiejskich;

zbliżenia społeczno-gospodarczego, ekologicznego, oświatowego, kulturalno-informacyjnego, itp. obszarów miejskich i wiejskich przez maksymalizację możliwości samorealizacji obywateli kraju bez względu na miejsce zamieszkiwania na podstawie sformowanych zasad ogólnie europejskiego obszaru i dywersyfikacji form i kierunków współpracy między placówkami edukacyjnymi / oświatowymi, naukowo-badawczymi instytucjami, organami miejscowego zarządzania, biznesu itp. na poziomie obwodów, rejonów i wiejskich rad;

adaptacja działalności ojczystych statystycznych organizacji do europejskich systemów statystycznej sprawozdawczości w formacie NUTS dla wyróżniania nowych wskaźników, koniecznych dla bardziej dokładnej oceny poziomu ekonomicznego bezpieczeństwa obszarów wiejskich Ukrainy.

IV. Ekologiczny blok:

ekologizacja obszarów wiejskich Ukrainy, w szczególności przez państwowe wsparcie opracowania technicznej dokumentacji oczyszczenia rzek, jezior, przygotowania projektów racjonalnego gospodarczego użycia biotopów, przyrodniczych krajobrazów i ekologicznie przyjaznych technologii (odnawialne źródła energii, biopaliwa, itp.) w celu zwiększenia nie tylko ekonomicznego, ale i socjalnego potencjału;

rekonstrukcja i modernizacja całego kompleksu elektrowni wodnych i systemu ojczystej melioracji, w szczególności, melioracyjnej sieci, do których wchodzi nawadniające i odwadniające systemy, szereg zabudowań z zakresu hydrotechniki i hydrometrii, zbiorników wodnych i grobli na brzegach, działki rolne z szczególnym reżimem użycia.

W dysertacji zrealizowano teoretyczne uogólnienie i zaproponowano nowe sposoby rozwiązanie naukowego problemu opracowania teoretycznych, metodologicznych, organizacyjno-metodycznych i stosowanych zasad kształtowania i realizacji strategii społeczno-gospodarczego rozwoju obszarów wiejskich w kontekście umocnienia ekonomicznego bezpieczeństwa Ukrainy. To pozwoliło sformułować poniższe wnioski o charakterze teoretyczno-metodologicznym i naukowo-empirycznym:

Obszar wiejski - to kompleksowy polisystemowy twór, który odgrywa ważną rolę w ekonomicznej, socjalnej, administracyjnej, etniczno-kulturalnej i ekologicznej polityce kraju i wywiera znaczący wpływ na stan narodowej gospodarki. Na podstawie systemowej analizy naukowych dorobków czołowych naukowców z ośrodków Ukrainy i Świata do spraw strategicznego planowania, ekonomicznego bezpieczeństwa i społeczno-gospodarczego rozwoju obszarów wiejskich dokonano uściślenia istoty takich pojęć jak: „wiejskie terytorium”, „wiejska miejscowość”, „infrastruktura obszarów wiejskich”, „państwowe zarządzanie rozwojem obszarów wiejskich”, „ekonomiczny potencjał obszarów wiejskich”, „agrarny potencjał”, „ekonomiczne bezpieczeństwo obszarów wiejskich”. To pozwalało uniknąć istniejących metodologicznych sprzeczności i wskazać charakter wpływu rozwoju obszarów wiejskich na poziom ekonomicznego bezpieczeństwa Ukrainy w celu dywersyfikacji możliwości jej umocnienia.

Opracowano teoretyczne i metodologiczne zasady kształtowania i realizacji strategii społeczno-gospodarczego rozwoju obszarów wiejskich w kontekście umocnienia ekonomicznego bezpieczeństwa Ukrainy, co uzupełnia istniejącą i funkcjonującą obecnie Państwową Strategię Regionalnego Rozwoju na okres do 2020 r., wskazując drogi podwyższenia efektywności wpływu miejscowych społeczności na społeczno-ekonomiczny rozwój obszarów wiejskich. Określono misję zaznaczonej strategii - zabezpieczenia komfortowego istnienia i pełnowartościowego odtworzenia wiejskiej ludności przez decentralizację procesów kierowania, stymulacji organów miejscowego samorządu i jednoczesnego rozwoju małego, Średniego i dużego biznesu (o rolniczym i nierolniczym profilu) na podstawie „białej” gospodarki obszarów wiejskich (jako wynik integracji „czerwonej”, „zielonej” oraz „niebieskiej” gospodarki), co będzie sprzyjało ogólnemu umocnieniu narodowej gospodarki.

Na podstawie uogólniania propozycji z celowości wyboru paradygmatu harmonijnego rozwoju, zaproponowano algorytmizowany schemat kształtowania strategii społeczno-gospodarczego rozwoju obszarów wiejskich na różnych poziomach (obwód, rejon, wiejska rada, wiejski zaludniony punkt), co pozwoli za pomocą indeksowej metody przeprowadzać krok za krokiem ocenę efektywności głównych etapów jej realizacji. To również rozszerza możliwości wprowadzenia operatywnych przemian w mechanizmie finansowo-ekonomicznego zabezpieczenia odpowiedniej strategii przez analizę kartograficznego modelu podziału poziomu integralnego indeksu ekonomicznego bezpieczeństwa obszarów wiejskich. Zaproponowane metodyczne podejście do systemowego oceniania współczesnego stanu obszarów wiejskich Ukrainy z użyciem metodologii integralnego oceniania daje możliwość przeprowadzenia analizy czynnikowej danych statystycznych...

$$S: z_i = \frac{x_i - x_{\min}}{x_{\max} - x_{\min}}$$

$$D: z_i = \frac{x_{\max} - x_i}{x_{\max} - x_{\min}}$$

$$S: y = \begin{cases} 2^{(1-a/x)/\ln 10/3}, & \text{якщо } x/a > 1, \\ 2^{-\log_{10/3} a/x}, & \text{якщо } x/a \leq 1, \end{cases}$$

$$D: y = \begin{cases} 2^{(1-x/a)/\ln 10/3}, & \text{якщо } x/a < 1, \\ 2^{-\log_{10/3} x/a}, & \text{якщо } x/a \geq 1, \end{cases}$$

$$R_i = \sum Y_{ij} f_j$$

$$z_i = \begin{cases} \frac{x_i}{x_{i,\max}}, & \text{jesli } x_i - \text{stymulator, } i \in N, x_{i,\max} \neq 0; \\ \frac{x_{i,\min}}{x_i}, & \text{jesli } x_i - \text{destymulator, } i \in N, x_i \neq 0; \end{cases}$$

$$Y_i^{(1)} := k Y_i, \quad k = \left(\sum_j \alpha_j \right)^{-1}$$

$$I = \prod_{j=1}^n z_j^{\alpha_j}, \quad \sum_j \alpha_j = 1, \quad \alpha_j > 0,$$

Dziękuję za uwagę

